

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в II кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Закарпатської області** у II кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти **очікують значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та песимістично оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців**. Очікується зростання цін на товари та послуги, а також подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 54.5% (у попередньому кварталі – 20.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 48.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 63.6% респондентів області очікують, що зростання цін не перевищить 20.0%, у цілому по Україні – 41.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 72.2% респондентів (у I кварталі 2022 – 90.0%), у цілому по Україні – 88.9%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 36.4% (у попередньому кварталі – 10.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 17.1%;
- **зменшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – 0.0%), водночас респонденти очікували збільшення реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 37.5% (у I кварталі 2022 року – 40.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зменшення обсягів реалізації продукції – «мінус» 19.0% та «мінус» 25.0% відповідно;
- **обсяги інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі). Водночас респонденти області очікували зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 34.7% та «мінус» 37.2% відповідно;
- **зростання кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося помітне зменшення кількості працівників – «мінус» 29.0%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва нижчими темпами:** баланси відповідей – 72.7% та 45.5% відповідно (у I кварталі 2022 року – 90.0% та 70.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливають занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **збільшення витрат на одиницю продукції вищими темпами, ніж на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 63.6% та 18.2% відповідно (у попередньому кварталі – 70.0% та 50.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, брак обігових коштів, недостатній попит, занадто високі ціни на сировину та матеріали (графік 5).

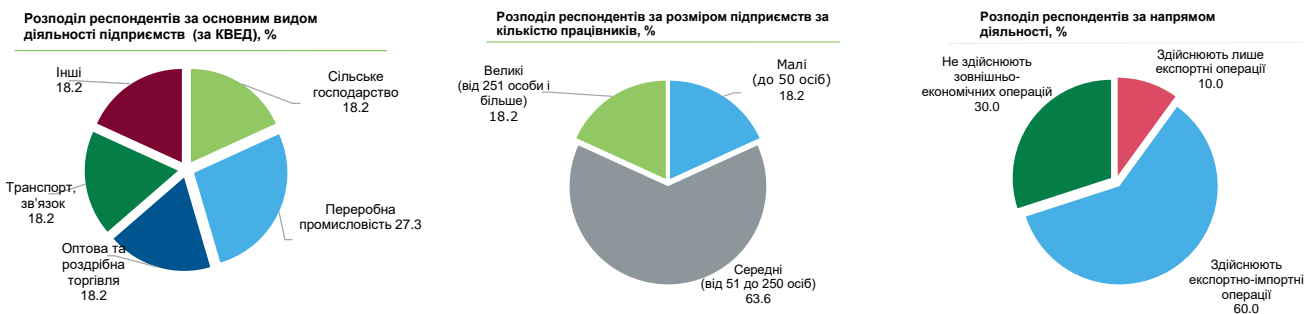
Очікується збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, розділилися. 50.0% респондентів надають перевагу кредитам у національній валюті. Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжують називати наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 93.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

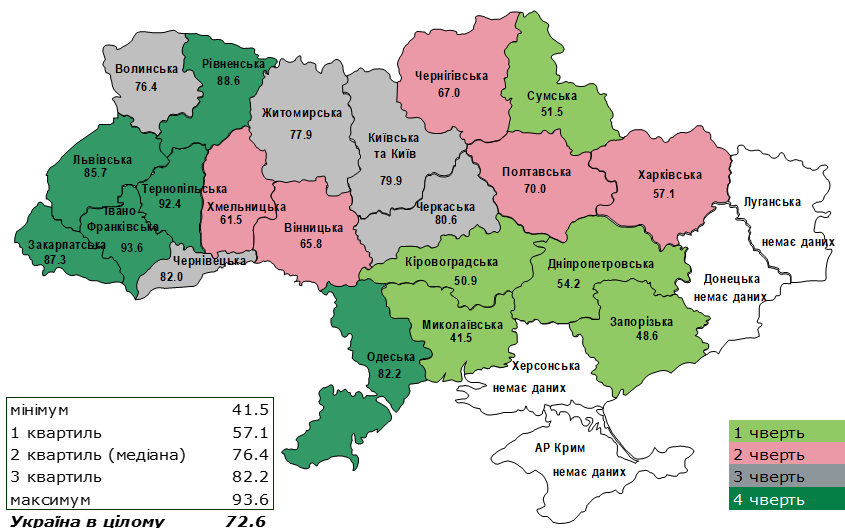
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився і є поганий:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні – «мінус» 28.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і оцінюється як нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2022 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–25 травня 2022 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

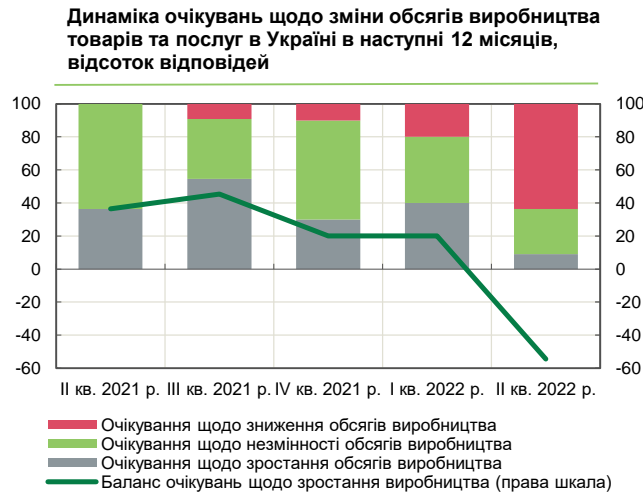
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	27.3	18.2	-20.0	10.0	-36.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	0.0	-30.0	0.0	-18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	0.0	-20.0	-20.0	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.2	-10.0	-10.0	0.0	0.0
кількості працівників	-18.2	-18.2	0.0	0.0	9.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

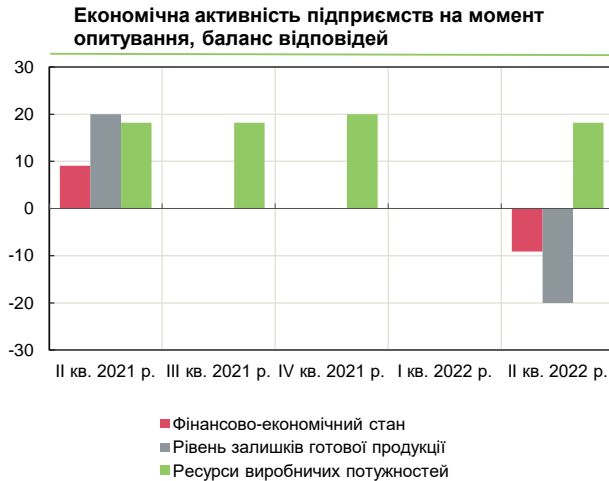
Графік 1

Графік 2

Графік 3

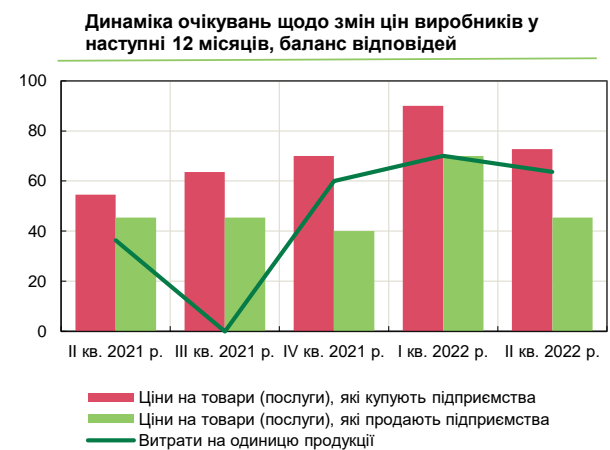
Графік 4

Графік 5

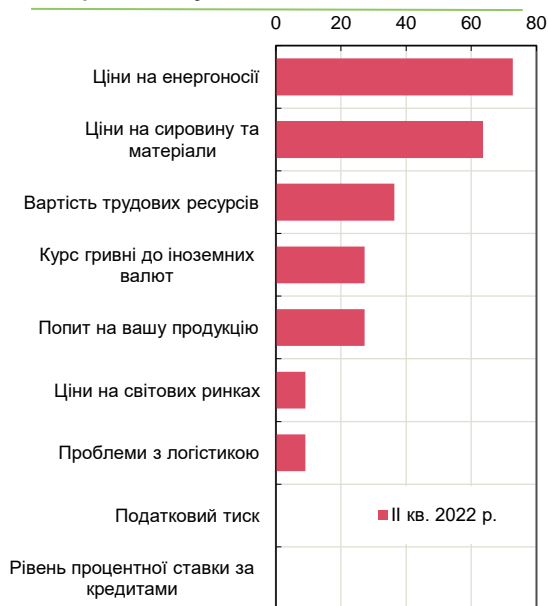

Графік 6

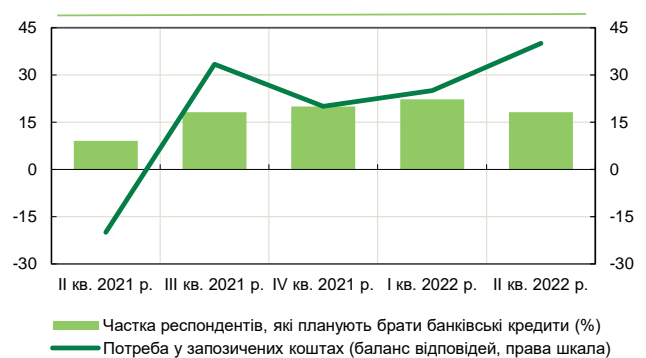
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

